

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 215/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 15 C/274/2008-190 z 1. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2012, doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd

(ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C/274/2008-190 z 1. júla 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Napadnutým uznesením okresný súd nepripustil zmenu návrhu na začatie konania spočívajúcu v jeho rozšírení, ktorým sťažovateľka navrhla uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť ešte sumu 434 000 € spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 23. marca 2009 do zaplatenia.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že napadnuté uznesenie okresný súd doručoval obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B., ktorá však *„nebola oprávnená rozširovať pôvodnú žalobu o majetkové ujmy, ktoré nadobudol Sťažovateľ zmluvami o postúpení pohľadávok od tretích subjektov, ktoré nikdy neboli účastníkmi konania (in concreto D.). To bolo aj dôvodom prečo Návrh Sťažovateľa zo dňa 31. 05. 2010 na zmenu žaloby o náhradu majetkovej ujmy signoval menom Sťažovateľa jej štatutárny orgán.“*. Sťažovateľka namietala, že okresný súd v rozpore so zákonom vyznačil na napadnutom uznesení doložku právoplatnosti dňom 22. júla 2010, keďže súčasnému právnenému zástupcovi sťažovateľky bolo napadnuté uznesenie doručené až 9. februára 2012 na základe jej predchádzajúcej sťažnosti z 24. januára 2012.

Sťažovateľka ďalej považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne z dôvodu, že okresný súd v tomto uznesení „len stroho odkázal na ustanovenie § 95 ods. 2 OSP, ktoré pritom obsahuje dva zákonné prípady nepripustenia zmeny návrhu). OS BA II teda napadnuté Uznesenie nezdôvodnil ani len citáciou zákonných ustanovení...

Skutočne len predpokladáme (zo znenia odôvodnenia Uznesenia to žiadnym spôsobom nevyplýva), že OS BA II Uznesením nepripustil zmenu návrhu z dôvodu, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu (k zmene vecnej príslušnosti vzhľadom na rovnakú vecnú príslušnosť pre pôvodné ako aj rozširované nároky by nemohlo dôjsť)...

Podľa názoru Sťažovateľa nebol v konaní taký stav, že by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Druhý z uvedených dôvodov teda neprichádzal do úvahy, pretože pred vydaním Uznesenia nebolo v predmetnom súdnom konaní otvorené ani jedno pojednávanie a nebolo vykonané takmer žiadne dokazovanie.

Zároveň je potrebné podotknúť, že napadnutým Uznesením bolo Sťažovateľovi... znemožnené domáhať sa ochrany jeho práva súdnou cestou podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože v čase vydania Uznesenia OS BA II sa časť rozširovaného nároku už premlčala.

Podľa názoru Sťažovateľa OS BA II vydaním arbitrárneho Uznesenia porušil právo Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivý súdny proces podľa ustanovenia článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach...

Sťažovateľ má za to, že Uznesenie nie je práve z dôvodu jeho nepredvídateľnosti, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti v súlade s požiadavkami kladenými na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd Slovenskej republiky pritom vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež skonštatoval, že dôvera jednotlivca v rozhodovaciu činnosť orgánov štátu je jedným zo základných atribútov právneho štátu.“.

Vo veci samej sťažovateľka navrhuje vydať rozhodnutie, ktorým ústavný súd vysloví porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, toto uznesenie zruší, vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania z titulu trov jej právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V posudzovanom prípade ústavný súd zistil, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým nebola pripustená sťažovateľkou navrhnutá zmena návrhu na začatie konania, nadobudlo v zmysle § 159 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania, prípadne ich právnym zástupcom, t. j. dňom 22. júla 2010.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky, že napadnuté uznesenie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť 22. júla 2010, keď bolo doručené jej právnej zástupkyňi (obchodnej spoločnosti A., s. r. o.), pretože táto jej právna zástupkyňa nebola oprávnená návrh na začatie konania rozširovať, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že A., s. r. o., je obchodnou spoločnosťou založenou na účel výkonu advokácie, ktorej jediným

predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Právne služby sú vykonávané advokátmi ako konateľmi tejto obchodnej spoločnosti v jej mene a na jej účet (§ 15 ods. 2 zákona o advokácii) a takáto obchodná spoločnosť má rovnaké práva a povinnosti ako advokáti (§ 15 ods. 8 zákona o advokácii).

Podľa § 25 ods. 1 druhej vety OSP plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 49 ods. 1 OSP, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.

Z ustálenej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že advokátovi možno udeliť procesné plnomocenstvo iba na celé konanie. Zástupca, ktorému bolo udelené plnomocenstvo na celé konanie, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní vykonať účastník, vrátane tých procesných úkonov, na ktoré ho účastník výslovne nesplnomocnil. Vnútorne obmedzenie, konkrétne príkazy, zákazy alebo pokyny, ktoré boli predmetom dohody medzi takým zástupcom a účastníkom konania, nemajú voči súdu a ostatným účastníkom konania nijaké procesné účinky (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Cdon 1081/96).

V okolnostiach prípadu ústavný súd zistil, že návrh na zmenu žaloby z 31. mája 2010 podala okresnému súdu sama sťažovateľka, pričom o tomto návrhu okresný súd rozhodol uznesením č. k. 15 C/274/2008-190 z 1. júla 2010. Napadnuté uznesenie bolo doručené žalovanej 21. júla 2010 a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., ako právnej zástupkyňi sťažovateľky 22. júla 2010. Zo znenia plnomocenstva udeleného obchodnej spoločnosti A., s. r. o., z 9. septembra 2009 vyplýva, že sťažovateľka ju splnomocnila na celé konanie, a to pre účely zastupovania vo veci *„náhrady majetkovej ujmy voči Bratislavskej vodárenskej*

spoločnosti, a. s. na OS BA II“ a vykonávania všetkých s tým súvisiacich úkonov a výslovne tiež na to, aby „*prijímali doručované písomnosti*“. Navyše z plnomocenstva predloženého okresnému súdu ani nevyplývajú žiadne obmedzenia potvrdzujúce argumentáciu sťažovateľky, že vtedajšia právna zástupkyňa nebola oprávnená pôvodnú žalobu rozširovať alebo že by nebola oprávnená prijímať súdne písomnosti doručované vo veci okresným súdom.

Ústavný súd prihliadajúc na svoju predchádzajúcu judikatúru zdôrazňuje, že uplatňovanie zákona v súdnom konaní (v danom prípade Občianskeho súdneho poriadku) a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (I. ÚS 8/96, III. ÚS 382/09).

Právny záver okresného súdu o tom, že napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. júla 2010, považuje ústavný súd po právnej stránke za správny a ústavne konformný, keďže za sťažovateľku ako žalobkyňu prevzala napadnuté uznesenie právna zástupkyňa založená na účel výkonu advokácie, v mene ktorej konali advokáti zapísaní do zoznamu advokátov. Pokiaľ okresný súd napadnuté uznesenie doručoval len sťažovateľkinej právnej zástupkyňi, ktorá mala udelené plnomocenstvo na celé konanie, striktne iba aplikoval znenie citovaného § 49 ods. 1 OSP. V danej veci teda konal okresný súd v súlade s procesnými predpismi konania obsiahnutými v Občianskom súdnom poriadku.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd pri určovaní, od kedy začala sťažovateľovi plynúť lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu, vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, v zmysle ktorej sa pri posudzovaní otázky dodržiavania lehoty na podanie sťažnosti musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemôže ľubovoľne posudzovať začiatok plynutia týchto lehôt, a v prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08)

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť najneskôr dňom, ktorým napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť, teda 22. júla 2010. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavnému súdu bola sťažnosť proti napadnutému uzneseniu doručená 13. apríla 2012, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota stanovená na tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľke bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, ako podala túto sťažnosť, a preto ústavný súd jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2012